

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) แบบตัดขวาง (Cross-Sectional Design) ณ จุดเวลาหนึ่ง ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเฝ้าระวังป้องกันและควบคุมโรคไข้หวัดนกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี เก็บรวบรวมข้อมูลในอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน กลุ่มตัวอย่างที่ปฏิบัติงานเฝ้าระวังป้องกันและควบคุมโรคไข้หวัดนกด้วยแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้น เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเฝ้าระวังป้องกันและควบคุมโรคไข้หวัดนกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ระยะเวลาในการศึกษาระหว่าง เดือนพฤศจิกายน พ.ศ.2553 ถึงเดือนพฤษภาคม พ.ศ.2554 ซึ่งมีรายละเอียดขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. แบบแผนในการวิจัย
3. เครื่องมือในการวิจัย
4. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ คือ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่มีชื่อในทะเบียนอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ของงานสุขภาพภาคประชาชน สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ปีงบประมาณ 2553 จำนวน 1,485 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ทำการคำนวณขนาดตัวอย่าง โดยใช้สูตรของยามานะ (Yamane, 1970 อ้างถึงในบุญใจ ศรีสถิตยัณราภรณ์, 2550) เนื่องจากประชากรที่ศึกษาเป็นกลุ่มที่มีจำนวนแน่นอน (Finite Population) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 5% ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างตามรายละเอียดดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดย n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนของประชากร

e = ค่าความคลาดเคลื่อนของตัวอย่างหรือค่าสัดส่วนจากตัวอย่างต่างไปจากค่าสัดส่วนของประชากรไม่เกิน 0.05

$$\begin{aligned} \text{แทนค่า } n &= \frac{1,485}{1 + 1,485 \times (0.05)^2} \\ &= 315.28 \end{aligned}$$

จากการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรดังกล่าว ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 315 คน และเพื่อให้ข้อมูลมีความถูกต้องน่าเชื่อถือจึงเพิ่มขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็น 320 คน

การสุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ทำการสุ่มตัวอย่างจากประชากรที่มีชื่อในทะเบียนอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ของงานสุขภาพภาคประชาชนสำนักงานสาธารณสุขอำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 1,485 คน ในการวิจัยครั้งนี้ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ (Systematic Random Sampling) และการคำนวณหาสัดส่วน ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. เรียงลำดับรายชื่อ อสม. ทั้งหมดในแต่ละตำบลตามทะเบียนราษฎร์
2. คำนวณช่วงที่ใช้ในการสุ่มตัวอย่าง (Sampling Interval; I) โดยนำจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

ไปหารจำนวนอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านทั้งหมด จะได้ระยะห่างของการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ค่า } I &= \frac{N}{n} \\ &= \frac{1,485}{316} \\ &= 4.69 \\ &\approx 5 \end{aligned}$$

3. ทำการสุ่มหมายเลขเสียงทอยเริ่มต้น (Random Start Number; R) อยู่ในช่วงของ I จำนวน 1 หมายเลข โดยวิธีการสุ่มแบบง่าย เพื่อนำมาเป็นหมายเลขตั้งต้น ได้เลขสุ่มเริ่มต้น R

4. สุ่มตัวอย่างจากประชากร ให้ได้ขนาดตัวอย่างครบตามที่กำหนดไว้ โดยใช้เลขเสียงทอยเริ่มต้นเป็นตัวอย่างลำดับที่ 1 ลำดับต่อไปจะบวกค่า I ไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะครบขนาดตัวอย่างในแต่ละตำบล ดังนั้นตัวอย่างก็คือ $R, R+I, R+2I, \dots, R+(n-1)I$ ดังรายละเอียดสรุปในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่างอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำแนกรายตำบล

ลำดับที่	ตำบล	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)	ร้อยละ
1.	ตลาด	148	32	10.00
2.	มะขามเตี้ย	376	81	25.31
3.	วัดประดู่	127	27	8.44
4.	ขุนทะเล	179	39	12.19
5.	บางโขน	47	10	3.12
6.	บางชนะ	110	24	7.50
7.	บางไทร	27	6	1.88
8.	คลองน้อย	89	19	5.94
9.	บางโพธิ์	31	7	2.19
10.	บางกุ้ง	289	62	19.37
11.	คลองฉนาก	62	13	4.06
รวม		1,485	320	100.00

แบบแผนในการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการสำรวจปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคไข้หวัดนก ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมโรคไข้หวัดนกดังต่อไปนี้

ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ที่สำคัญได้แก่

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย

- 1.1 เขตที่อยู่อาศัย
- 1.2 เพศ
- 1.3 อายุ
- 1.4 ระดับการศึกษา
- 1.5 อาชีพ
- 1.6 สถานภาพสมรส

1.7 ระยะเวลาการทำงานเป็น อสม.

1.8 บทบาทหน้าที่อื่นในชุมชน

1.9 การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคไข้หวัดนก

2. ความรู้เกี่ยวกับการเฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมโรคไข้หวัดนก

3. ความเชื่อความสามารถของตนเองในการเฝ้าระวังป้องกันและควบคุมโรคไข้หวัดนก

4. แรงสนับสนุนทางสังคมในการเฝ้าระวังป้องกันและควบคุมโรคไข้หวัดนก

ตัวแปรตาม (Dependent Variable)

การเฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมโรคไข้หวัดนก ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ประกอบด้วย

1. การเฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมโรคไข้หวัดนกในคน

2. การเฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมโรคไข้หวัดนกในสัตว์ปีก

การวิจัยครั้งนี้ได้ทำการสำรวจปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมโรคไข้หวัดนก ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้วยวิธีส่งแบบสอบถามให้กับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 320 คน ใน 11 ตำบล ของอำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นผู้กรอรายละเอียดซึ่งได้มาจากการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างจากประชากร อสม. ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 1,485 คน ใช้เกณฑ์คัดเข้าเกณฑ์คัดออกคือ ต้องเป็น อสม.ที่อาศัย ในเขตอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี ไม่น้อยกว่า 2 ปี และปฏิบัติงานเฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมโรคไข้หวัดนกมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี อ่านออก เขียนได้ ยินดีให้ความร่วมมือในการกรอกแบบสอบถาม หลังจากนั้นดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้ คำนวณกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนประชากรในแต่ละตำบล นำรายชื่ออาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านทั้งหมดในแต่ละตำบล ตามทะเบียนอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ของงานสุขภาพภาคประชาชนสำนักงานสาธารณสุขอำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี แล้วทำการคำนวณหาระยะห่างของการสุ่มตัวอย่าง ทำการสุ่มหมายเลขเรียงตามเบี่ยงเบนแล้วสุ่มต่อไปโดยบวกค่าระยะห่างที่หาได้จนกว่าจะครบตามจำนวนในแต่ละตำบล รวมทั้งสิ้น 320 คน

โครงการวิจัยนี้เริ่มในเดือน พฤศจิกายน พ.ศ.2553 และสิ้นสุดในเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2554 รวมเวลาในการทำวิจัย 8 เดือน ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ระยะ คือ ระยะแรก การจัดทำและเขียนโครงการวิจัย ซึ่งจะอยู่ในช่วงระหว่างเดือนพฤศจิกายน พ.ศ.2553 ถึง ธันวาคม พ.ศ.2553 ระยะที่ 2 เป็นการจัดทำเครื่องมือ ซึ่งจะอยู่ในเดือนมกราคม พ.ศ.2554 ระยะที่ 3 คือ การจัดเก็บข้อมูล ในช่วงระยะเวลา ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ.2554 ถึง มีนาคม พ.ศ.2554 ระยะที่ 4 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งเริ่ม

เดือนเมษายน พ.ศ.2554 สำหรับระยะที่ 5 คือ การทำและเขียนรายงานวิจัยรวมทั้งเผยแพร่ ซึ่งอยู่ในเดือน มิถุนายน พ.ศ.2554

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วยข้อคำถาม 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นข้อคำถามลักษณะทางประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เขตที่อยู่อาศัย เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ สถานภาพสมรส ระยะเวลาการทำงานของ อสม. บทบาทหน้าที่ในชุมชน และการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคไข้หวัดนก ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 11 ข้อ

ส่วนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับความรู้กับการเฝ้าระวังป้องกันควบคุมโรคไข้หวัดนก ประกอบด้วย ความรู้ทั่วไปของโรคไข้หวัดนก อาการป่วยของโรคไข้หวัดนกในสัตว์ปีกและในคน การติดต่อของโรค การเฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมโรคไข้หวัดนก จำนวน 15 ข้อ มีคำตอบเป็นทางเลือก 2 ระดับคือ ใช่ และไม่ใช่

ส่วนที่ 3 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับความเชื่อความสามารถของตนเองในการเฝ้าระวังป้องกัน และควบคุมโรคไข้หวัดนก จำนวน 10 ข้อ มีคำตอบเป็นทางเลือก 2 ระดับ คือ เห็นด้วย และไม่เห็นด้วย

ส่วนที่ 4 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับแรงสนับสนุนทางสังคมในการเฝ้าระวังป้องกันและควบคุมโรค จำนวน 10 ข้อ เป็นคำถามเชิงประเมินค่า มีคำตอบเป็นทางเลือก 3 ระดับ คือ ได้รับประจำ ได้รับบางครั้ง และไม่ได้รับ

ส่วนที่ 5 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการเฝ้าระวังป้องกันและควบคุมโรคไข้หวัดนก จำนวน 10 ข้อ เป็นคำถามเชิงประเมินค่า มีคำตอบเป็นทางเลือก 3 ระดับ คือ ปฏิบัติประจำ ปฏิบัติบางครั้งและไม่ปฏิบัติ

ตัวแปรและการวัดตัวแปร

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่

1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย

1.1.1 เขตที่อยู่อาศัย ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านผู้ตอบแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ เขตเทศบาล และเขต อบต. มีระดับการวัดเป็นนามสเกล (Nominal Scale)

1.1.2 เพศ คือ เพศของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านผู้ตอบแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ เพศชาย และเพศหญิง มีระดับการวัดเป็นนามสเกล (Nominal Scale)

1.1.3 อายุ คือ อายุนับถึงวันตอบแบบสอบถาม มีระดับการวัดเป็นอัตราส่วนสเกล (Ratio Scale)

การวิจัยครั้งนี้ได้เปลี่ยนค่าขั้วรวมตัวแปรเพื่อให้สามารถวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรได้โดยจำแนกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า และระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือสูงกว่า

1.1.4 ระดับการศึกษา คือ ระดับการศึกษาสูงสุดที่เรียนจบหลักสูตร มีระดับการวัดเป็นนามสเกล (Nominal Scale) โดยแบ่งระดับการศึกษา ดังนี้

- 1) ประถมศึกษา
- 2) มัธยมศึกษาตอนต้น หรือ ปวท.
- 3) มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวส.
- 4) ปริญญาตรี
- 5) สูงกว่าปริญญาตรี

การวิจัยครั้งนี้ได้เปลี่ยนค่าขั้วรวมตัวแปรเพื่อให้สามารถวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรได้โดยจำแนกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า และระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือสูงกว่า

1.1.5 อาชีพ คือ อาชีพหลักของผู้ตอบแบบสอบถาม มีระดับการวัดเป็นนามสเกล (Nominal Scale) โดยแบ่งเป็น

- 1) ไม่ได้ประกอบอาชีพ
- 2) เกษตรกรรม
- 3) รับจ้าง
- 4) ค้าขาย
- 5) แม่บ้าน

1.1.6 สถานภาพสมรส คือ สถานภาพของบุคคลในการสมรสหรืออยู่ร่วมกันระหว่างสามี-ภรรยาที่เป็นจริงในปัจจุบัน มีระดับการวัดเป็นนามสเกล (Nominal Scale) โดยแบ่งเป็น

- 1) โสด
- 2) คู่
- 3) ม้าย
- 4) หย่า
- 5) แยก

1.1.7 ระยะเวลาการทำงานของ อสม. คือ ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขนับถึงวันตอบแบบสอบถาม มีระดับการวัดเป็นอัตราส่วนสเกล (Ratio Scale)

การวิจัยครั้งนี้ได้เปลี่ยนค่าขั้วรวมตัวแปรเพื่อให้สามารถวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรได้โดย จำแนกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ ระยะเวลาในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 10 ปี และ ระยะเวลาปฏิบัติงาน ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

1.1.8 บทบาทหน้าที่ในชุมชน คือ ตำแหน่งในชุมชนหรือบทบาทหน้าที่ที่ปฏิบัติงานนอกเหนือจากการปฏิบัติงานในตำแหน่งอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ได้แก่

- 1) ผู้นำชุมชน ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน
- 2) สมาชิก อบต.
- 3) คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน
- 4) สมาชิกกลุ่มแม่บ้าน
- 5) สมาชิกชมรมผู้สูงอายุ

มีระดับการวัดเป็นนามสเกล (Nominal Scale) โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ มีตำแหน่งอื่นในชุมชน และไม่มีตำแหน่งอื่นในชุมชน

1.1.9 การได้รับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับโรคไข้หวัดนก คือ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านได้รับความรู้เกี่ยวกับโรคไข้หวัดนกด้วยวิธีการต่าง ๆ ได้แก่

- 1) การอบรมหรือประชุมชี้แจงจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข
- 2) การอบรมหรือประชุมชี้แจงจากเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์
- 3) คู่มือโรคไข้หวัดนก
- 4) หอกระจายข่าว
- 5) เสียงตามสาย
- 6) วิทยุ
- 7) โทรทัศน์
- 8) หนังสือพิมพ์
- 9) เว็บไซต์ต่างๆ
- 10) เอกสารโรคไข้หวัดนก
- 11) โปสเตอร์โรคไข้หวัดนก
- 12) แผ่นพับ แผ่นปลิวโรคไข้หวัดนก

มีระดับการวัดเป็นนามสเกล (Nominal Scale) โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ ได้รับ และ ไม่ได้รับ

1.2 ความรู้เรื่องโรคไข้หวัดนกและการเฝ้าระวังป้องกันและควบคุมโรคไข้หวัดนก โดยรายข้อมีระดับการวัดเป็นอัตราส่วนสเกล (Ratio Scale) โดยแบ่งเป็น

ตอบถูก ให้คะแนน 1 คะแนน

ตอบผิด ให้คะแนน 0 คะแนน

เมื่อพิจารณาภาพรวมมีระดับการวัดเป็นช่วงสเกล (Interval Scale) ผู้วิจัยแปลผลโดยใช้เกณฑ์การแบ่งระดับชั้นคะแนนแบบเกณฑ์อ้างอิงตามหลักการ Learning for Mastery ของบรูม (Bloom, 1971) ในการศึกษาครั้งนี้มีข้อคำถามเกี่ยวกับความรู้เรื่องโรคไข้หวัดนก และการเฝ้าระวังป้องกันและควบคุมโรคไข้หวัดนก ทั้งหมด 15 ข้อ คิดเป็นคะแนนระหว่าง 0 - 15 คะแนน ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้เกณฑ์การแปลผลความรู้ออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

ความรู้ระดับมาก คะแนนร้อยละ 80 - 100 ช่วงคะแนน 12-15 คะแนน

ความรู้ระดับปานกลาง คะแนนร้อยละ 60 - 79 ช่วงคะแนน 9 - 11 คะแนน

ความรู้ระดับน้อย คะแนนร้อยละ 0 - 59 ช่วงคะแนน 0 - 8 คะแนน

1.3 ความเชื่อความสามารถของตนเองในการเฝ้าระวังป้องกันและควบคุมโรคไข้หวัดนก มีระดับการวัดเป็นอัตราส่วนสเกล (Ratio Scale) โดยแบ่งเป็น

		คำถามเชิงบวก	คำถามเชิงลบ
เห็นด้วย	ให้คะแนน	1	0
ไม่เห็นด้วย	ให้คะแนน	0	1

ข้อคำถามที่มีข้อความเชิงบวก ได้แก่ข้อ 1-5, 7, 9 และ 10 ข้อคำถามที่มีข้อความเชิงลบ ได้แก่ข้อ 6 และ 8

เมื่อพิจารณาภาพรวมมีระดับการวัดเป็นช่วงสเกล (Interval Scale) ผู้วิจัยแปลผลโดยใช้เกณฑ์การแบ่งระดับชั้นคะแนนแบบเกณฑ์อ้างอิงตามหลักการ Learning for Mastery ของบรูม (Bloom, 1971) ในการศึกษาครั้งนี้มีข้อคำถามเกี่ยวกับความเชื่อความสามารถของตนเองในการเฝ้าระวังป้องกันและควบคุมโรคไข้หวัดนก ทั้งหมด 10 ข้อ คิดเป็นคะแนนระหว่าง 0 - 10 คะแนน ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้เกณฑ์การแปลผลความรู้ออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

ระดับความเชื่อความสามารถตนเองมาก หมายถึง คะแนนร้อยละ 80 - 100 ช่วงคะแนน 8 - 10 คะแนน

ระดับความเชื่อความสามารถตนเองปานกลาง หมายถึง คะแนนร้อยละ 60 - 79 ช่วงคะแนน 6 - 7 คะแนน

ระดับความเชื่อความสามารถตนเองน้อย หมายถึง คะแนนร้อยละ 0 - 59 ช่วงคะแนน 0 - 5 คะแนน

1.4 แรงสนับสนุนทางสังคมในการเฝ้าระวังป้องกันควบคุมโรคไข้หวัดนก มีระดับการวัดเป็นช่วงสเกล (Interval Scale) พิจารณาจากคะแนนการประเมินค่า (Rating Scale) ดังนี้

ได้รับประจำ	ให้คะแนน 3 คะแนน
ได้รับบางครั้ง	ให้คะแนน 2 คะแนน
ไม่ได้รับ	ให้คะแนน 1 คะแนน

การแบ่งเกณฑ์คะแนนเฉลี่ยเพื่อแปลผลและอธิบายตัวแปร ใช้เกณฑ์ของเบส (Best, 1977) โดยใช้ค่าคะแนน สูงสุดลบด้วยค่าคะแนนต่ำสุดและหารด้วยจำนวนกลุ่ม หรือระดับที่ต้องการแบ่ง โดยแบ่งเป็น 3 ระดับ ตามช่วงคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{ระดับการวัด}} = \frac{3 - 1}{3} = 0.66$$

ระดับการได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมมาก หมายถึง ช่วงคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.34 - 3.00

ระดับการได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมปานกลาง หมายถึง ช่วงคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.67 - 2.33

ระดับการได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมน้อย หมายถึง ช่วงคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.66

2. ตัวแปรตามในการศึกษาครั้งนี้ คือ พฤติกรรมการเฝ้าระวังป้องกันและควบคุมโรคไข้หวัดนก มีระดับการวัดเป็นช่วงสเกล (Interval Scale) พิจารณาจากคะแนนการประเมินค่า (Rating Scale) ดังนี้

ปฏิบัติประจำ	ให้คะแนน 3 คะแนน
ปฏิบัติบางครั้ง	ให้คะแนน 2 คะแนน
ไม่ได้ปฏิบัติ	ให้คะแนน 1 คะแนน

การแบ่งเกณฑ์คะแนนเฉลี่ยเพื่อแปลผลและอธิบายตัวแปร ใช้เกณฑ์ของเบส (Best, 1977) โดยใช้ค่าคะแนนสูงสุดลบด้วยค่าคะแนนต่ำสุดและหารด้วยจำนวนกลุ่ม หรือระดับที่ต้องการแบ่ง โดยแบ่งเป็น 3 ระดับ ตามช่วงคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{ระดับการวัด}} = \frac{3 - 1}{3} = 0.66$$

ระดับการเฝ้าระวังป้องกันและควบคุมโรคมาก หมายถึง ช่วงคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.34 - 3.00

ระดับการเฝ้าระวังป้องกันและควบคุมโรคปานกลาง หมายถึง ช่วงคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.67 - 2.33

ระดับการเฝ้าระวังป้องกันและควบคุมโรคน้อย หมายถึง ช่วงคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.66

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Data) ศึกษาจาก อสม. ที่ปฏิบัติงานเฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมโรคไข้หวัดนก โดยนำเครื่องมือในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณมาผสมผสานกับเครื่องมือในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมโรคไข้หวัดนก ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาเครื่องมือมีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ค้นคว้าจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานเฝ้าระวังป้องกัน และควบคุมโรคไข้หวัดนก และบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่จะต้องปฏิบัติ เพื่อรวบรวมเป็นข้อมูล และสร้างแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการศึกษา

2. นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ทำการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Related Evidence) พร้อมทั้งขอคำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3. นำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่านมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Concordance) คัดเลือกเอาเฉพาะคำถามในแบบสัมภาษณ์ ข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป

4. นำแบบสอบถามวัดระดับความรู้ ความสามารถของตนเอง แรงสนับสนุนทางสังคม และวัดระดับการทำหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการเฝ้าระวังป้องกันและควบคุมโรคไข้หวัดนก ทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในพื้นที่อำเภอพุนพิน ที่มีลักษณะกลุ่มตัวอย่างใกล้เคียงกับอำเภอเมือง จำนวน 30 คน หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีของครอนบาค (Cronbach) ปกติความเชื่อมั่นมีค่าตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป จึงจะยอมรับว่ามีความเชื่อมั่นหรือเชื่อถือได้ (ประกาย จิโรจน์กุล, 2548) ซึ่งผลการวิเคราะห์แบบสอบถาม ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา

(α -coefficient) ด้านความรู้ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.79 ส่วนความเชื่อความสามารถของตนเอง การได้รับแรงสนับสนุนทางสังคม และการเฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมโรคไข้หวัดนก ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.70, 0.85 และ 0.85 ตามลำดับ และปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ก่อนนำไปใช้ในการวิจัย 0.87 และ 0.94 ตามลำดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยวิธีส่งแบบสอบถามให้ อสม. เป็นคนกรอรายละเอียดตามข้อคำถาม การเก็บข้อมูลทำในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2554 ถึงเดือนมีนาคม 2554 โดยมีขั้นตอนการเก็บรวบรวม ข้อมูล ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลตามแบบสอบถาม มีขั้นตอนดังต่อไปนี้
 - 1.1 ประสานงานกับหัวหน้าสถานีอนามัยและหัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชน เพื่อขอความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล
 - 1.2 เก็บรวบรวมข้อมูลในอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านกลุ่มตัวอย่าง ตอบแบบสอบถามในวันประชุมประจำเดือนที่สถานีอนามัยและศูนย์สุขภาพชุมชน
 - 1.3 ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยให้กับกลุ่มตัวอย่างที่จะตอบแบบสอบถามทราบ ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ตอบแบบสอบถามด้วยความสมัครใจ ข้อมูลที่ได้ถือเป็นความลับส่วนบุคคลและไม่มีผลต่อการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน
 - 1.4 เก็บข้อมูลโดยให้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านกลุ่มตัวอย่าง ผู้ตอบแบบสอบถามอ่านแบบสอบถามและตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง
 - 1.5 นำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน เพื่อเตรียมข้อมูล สำหรับการนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การประมวลผลข้อมูล

การวิจัยนี้เก็บรวบรวมข้อมูลในแบบสอบถาม จาก อสม. มาตรวจสอบความถูกต้อง แล้วลงรหัสตามตัวแปรที่กำหนด บันทึกข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลทำโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

2.1.1 แจกแจงความถี่ (Frequency) เป็นค่าร้อยละ (Percentage) ของปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้แก่ เขตที่อยู่อาศัย เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพสมรส บทบาทหน้าที่อื่นในชุมชน และการได้รับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับโรคไข้หวัดนก และปัจจัยเสริม ได้แก่ ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับการเฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมโรคไข้หวัดนก ความเชื่อสามารถของตนเองในการเฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมโรคไข้หวัดนก การได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมในการเฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมโรคไข้หวัดนก และการเฝ้าระวังป้องกันและควบคุมโรคไข้หวัดนกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ค่าเฉลี่ย (Mean) ของปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้แก่ อายุ ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน อสม. และปัจจัยเสริม ได้แก่ ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับการเฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมโรคไข้หวัดนก ความเชื่อสามารถของตนเองในการเฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมโรคไข้หวัดนก การได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมในการเฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมโรคไข้หวัดนก และการเฝ้าระวังป้องกันและควบคุมโรคไข้หวัดนกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้แก่ อายุ ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน อสม. และปัจจัยเสริม ได้แก่ ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับการเฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมโรคไข้หวัดนก ความเชื่อสามารถของตนเองในการเฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมโรคไข้หวัดนก การได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมในการเฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมโรคไข้หวัดนก และการเฝ้าระวังป้องกันและควบคุมโรคไข้หวัดนกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ค่าสูงสุด (Max) และค่าต่ำสุด (Min) ของปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้แก่ อายุ ระยะเวลาการปฏิบัติงาน อสม. และปัจจัยเสริม ได้แก่ ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับการเฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมโรคไข้หวัดนก

2.1.2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ 2 ตัวแปร (Bivariate Relationship) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ละคู่ โดยการทดสอบ Chi-square (χ^2 - test) โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่นไม่น้อยกว่าร้อยละ 95 ($P < 0.05$)